

OUDER- LING IN DE PRAKTIJK

*Inspirerende ervaringen van
(andere) ambtsdragers*

Onder redactie van Jaap van der Giessen
en Samuel Visser

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council® (FSC®) draagt. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

ISBN 978 90 239 7046 0

NUR 711

Vormgeving: Anton Sinke, www.antonsinke.nl

Illustratie omslag: Jannie Slingerland, *Ontmoeting*

© 2016 Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer
www.uitgeverijboekencentrum.nl

Alle rechten voorbehouden.

INHOUD

	Voorwoord	7
1	Roeping of taak?	9
	<i>Paspoort: Marjolein Engelbert-Clarenbeek</i>	10
	<i>Paspoort: Rik Ramaker</i>	19
	<i>Paspoort: Wim Groeneweg</i>	23
2	Bron, voeding en inspiratie	30
	<i>Paspoort: Rein Willems</i>	31
	<i>Paspoort: Aletta Keijer</i>	38
3	Wat geeft energie?	48
	<i>Paspoort: Henny Hakkenberg-Kalkman</i>	49
	<i>Paspoort: Henk van Eeken</i>	55
	<i>Paspoort: Herman Jongkind</i>	68
	<i>Paspoort: Dingeman van Wijnen</i>	77
4	Toerusting	86
	<i>Paspoort: Adri Twigt</i>	87
	<i>Paspoort: Jan Schinkelshoek</i>	94
5	Dubbele opdracht	104
	<i>Paspoort: Jense van der Eerden</i>	105
	<i>Paspoort: Hans Voorthuijzen</i>	114
6	Het huisbezoek	125
	<i>Paspoort: Allard Bolland</i>	126
	<i>Paspoort: Frank Houweling</i>	137
	<i>Paspoort: Jacob Holwerda</i>	145
	<i>Paspoort: Piet Vergunst</i>	157

7	Samenwerken in de kerk	164
	<i>Paspoort: Philip Hogewij</i>	165
	<i>Paspoort: Janny van Bockel-Swaneveld</i>	172
8	Ouderling op zondag	182
	<i>Paspoort: Go Bondt</i>	183
	<i>Paspoort: Maarten van Lobberegt</i>	189
	<i>Paspoort: Clara Kunst</i>	196
9	Dagelijkse dilemma's	207
	<i>Paspoort: Roel Boogaard</i>	208
	<i>Paspoort: Jannes Munneke</i>	219
	<i>Paspoort: Marian van Wijngaarden</i>	229
	<i>Paspoort: Martin Otten</i>	235
10	Adviezen en waarschuwingen	243
	<i>Paspoort: Mirjam den Boer-Neele</i>	244
	<i>Paspoort: Thijs Noorlandt</i>	249
	Naschrift	252
	Woordenlijst en afkortingen	254

VOOR- WOORD

7

Daar ga je dan. Op weg naar je eerste huisbezoek. Je bent als nieuwe ouderling wellicht nog zenuwachtiger dan de mensen bij wie je straks op de bank zit. Wat staat je allemaal te wachten? Kan ik dat wel allemaal, denk je misschien.

Als ouderling doe je een bijzondere vorm van vrijwilligerswerk. Je solliciteert niet naar het ambt, volgt er geen opleiding voor, maar er wordt wel heel wat van je verwacht. Soms heel praktisch – als de predikant op zondagmorgen niet komt opdagen – maar vaak ook bestuurlijk of pastoraal. Hoe ga je daar op een goede manier mee om? Hoe zorg je dat je zelf fit en geïnspireerd blijft?

Niet alleen nieuwe ambtsdragers zijn soms onzeker over hun taak. Ook voor ervaren ouderlingen is niet alles vanzelfsprekend. Wat is het dan leerzaam om verhalen van andere ambtsdragers te horen en ervaringen uit te wisselen. Ter bemoediging, om nieuwe ideeën op te doen of om je scherp te houden. Er is zoveel wat je van elkaar kunt leren. Vaak nemen we daar veel te weinig tijd voor.

In dit boek vertellen 28 ambtsdragers over hun ervaringen als ouderling. Aan de hand van tien thema's delen ze hun verhalen. Het gaat bijvoorbeeld over huisbezoek, vergaderwerk en de samenwerking met andere pastoraal werkers in de kerk. Aan bod komt ook wat energie vraagt of juist geeft en hoe je zelf gevoed wordt. Het boek bevat eerlijke verhalen van meer en minder ervaren ouderlingen uit het hele land. Ervaringen waar je je eigen bevindingen aan kunt spiegelen.

De ouderlingen komen uit diverse kerkverbanden: de Protestantse Kerk in Nederland, de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt, de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland en de Nederlands Gereformeerde Kerken. Het gaat om mannen en vrouwen afkomstig uit het hele land en met een verschillende staat van dienst. Kortom: verschillende mensen met heel verschillende achtergronden en heel verschillende inzichten. Die verschillen zijn duidelijk terug te lezen in de klank en kleur van de verhalen. Dat maakt het extra leuk en leerzaam om te lezen.

Als redactie willen we uitgeverij Boekencentrum bedanken voor het vertrouwen en de mogelijkheid om dit boek samen te stellen. Onze speciale dank gaat uit naar de ouderlingen in dit boek die hun vaak zeer persoonlijke ervaringen wilden delen.

We hopen dat dit boek ambtsdragers inspireert en de uitwisseling van ervaringen stimuleert. Dit alles in de hoop dat de kerken daarmee gediend zijn en dat de Koning van de kerk erdoor geëerd wordt.

Zomer 2016

Jaap van der Giessen, Zoetermeer

Samuel Visser, Woerden

1 ROEPING, OPDRACHT OF TAAK?

9

Hoe ziet u uw werk als ouderling: is het een taak, een opdracht of een roeping? En waarom is dat zo?

Marjoleine Engelbert

Ik zie mijn ouderlingschap nu wel als roeping. In 1994 was dat anders. Toen was het gewoon een taak die je doet voor een club waar je lid van bent en die je belangrijk vindt. In de loop der jaren ben ik ook op dit terrein gegroeid. Dat heeft met leeftijd te maken, maar ook met geloofsverdieping bij de conventies van de Charismatische Werkgemeenschap Nederland (CWN), waar we met ons gezin sinds een jaar of tien twee maal per jaar naartoe gaan.

Ik vind het heel bijzonder om – achteraf – te merken dat ik gevraagd werd voor een taak die ik eigenlijk niet kende, maar die precies paste bij wat ik op dat moment ook voor mijzelf nodig had. En waardoor ik in een positie kwam om me in te zetten voor wat ik écht belangrijk vond en vind voor de kerk en voor mezelf. Zowel landelijk als ook lokaal, met de vorming van wijkgemeente Apeldoorn-Noordoost en Geloofsgemeenschap De Fontein. En waardoor ik de mogelijkheid kreeg van verdere geloofsverdieping en het helpen vormen van een gemeente met een signatuur waar ik naar op zoek was.

NAAM

Marjoleine Engelbert-Clarenbeek

GESLACHT

Vrouw

WOONPLAATS

Apeldoorn (Gelderland)

GEBORTEJAAR

1964

WERK

Rechter bij de rechtbank Gelderland

NAAM EN PLAATS KERK

Geloofsgemeenschap De Fontein, onderdeel van de Protestantse Gemeente Apeldoorn (PGA)

TYPERING GEMEENTE

Wijkgemeente Julianakerk ('mainstream' protestants) is opgegaan in wijkgemeente Apeldoorn-Noordoost; hier was ik tot mei 2015 lid van de kerkenraad en tot november 2015 lid van de wijkgemeente. De Fontein is ontstaan naar aanleiding van een toekomstverkenning van de PGA, waaruit bleek dat er behoefte was aan een gemeentevorm met een andere inhoudelijke kleur dan tot dan toe aanwezig was. De Fontein is te typeren als confessioneel-evangelisch en charismatisch.

KERKVERBAND

Protestantse Kerk in Nederland (PKN)

ERVARING

Van 1994 tot 1998 ben ik ouderling-kerkrentmeester geweest in een duoambt samen met mijn man. De laatste twee jaar was ik voorzitter van de kerkenraad. Ik was ook lid van de kerkenraad algemene zaken (KAZ). In 2009 ben ik door de algemene kerkenraad gekozen als ouderling met speciale opdracht afgevaardigde synode. Het eerste jaar was ik gewoon synodeafgevaardigde. Het jaar daarna werd ik gekozen tot lid van het moderamen van de generale synode. En in 2011 werd ik gekozen tot assessor 1, wat een verkiezing voor vier jaar betrof (en door wijziging van de kerkorde vijf jaar is geworden).

FAVORIET BIJBELVERHAAL OF -FIGUUR

Ik houd het op de heilige Geest.

En als verhaal: de gelijkenis van de verloren zoon.

Janny van Bockel

Mijn werk als ouderling zie ik als taak, opdracht en roeping ineen. Door de jaren heen merk je bij jezelf dat het luisteren en spreken met de ander en anderen groeit, omdat het een doorlopend groeiproces is, waarin je steeds meer leert luisteren wat er achter de vragen en opmerkingen van mensen schuilt. Iemand noemde dat ‘tevoorschijn luisteren’ wat die ander raakt, bezielt, dwarszit, wat moeilijk is et cetera. Wanneer je op die manier als ouderling en medemens met elkaar in gesprek bent, kunnen er mooie en verrassende dingen gebeuren. Dan vloeien taak, opdracht en roeping voor mij in elkaar over.

Mirjam den Boer-Neele

Als ouderling zie ik het als mijn roeping er te zijn, namens de kerk van Jezus Christus, voor de pastorant. Je komt er niet als vriendin, kennis of hulpverlener, maar namens de kerk. Dat verschil ben ik steeds meer gaan inzien.

Allard Bolland

Het werk als ouderling zie ik als een taak waartoe ik geroepen ben. God heeft mij bepaalde gaven gegeven waardoor ik tot deze taak geroepen ben. Ik geloof dat je je kwaliteiten in de gemeente moet inzetten en ben dankbaar dat ik dit als ouderling mag doen.

Go Bondt

Ik kan me goed vinden in de volgende zin: ‘Door de gemeente verkozen, door de kerkenraad benoemd en door God geroepen.’ Daarin zit een stuk vertrouwen van de gemeente, waardoor het ambtswerk normaliter perspectief heeft binnen de gemeente. Maar belangrijker is dat Gods Geest bezig is, en dat God zo roept tot een ambt. Dan zeg je niet lichtvaardig nee, maar ga je aan het werk.

Roel Boogaard

Het werk als ouderling zie ik als een speciale taak waar de gemeente je voor roept. Het bijzondere daarbij is dat dit niet alleen een soort van democratisch proces is, maar dat ik altijd sterk heb geloofd dat via de gemeente God mij zelf ook een bepaalde taak op de schouders legde. Je mag dus ook op weg gaan onder zijn zegen.

Henk van Eeken

Ouderling ben ik uit roeping, uit eigen kracht ga je niet voor deze taak. God heeft beloofd mij te helpen, zo heb ik het altijd ervaren. Voor alle bezoeken, maar zeker voor een moeilijk bezoek, bid je om kracht. Daar word ik rustig van en dan ervaar ik Gods nabijheid. Dit zijn bijvoorbeeld bezoeken waar liefelijk vermaan moet plaatsvinden om een broeder of zuster weer in de gemeente terug te krijgen. In opeenvolgende ambtsperiodes maak je groei door. Al denk ik achteraf ook weleens: Hadden we een broeder of zuster er niet meer bij moeten houden? Hebben we niet te strak gehandeld? Maar analyserend kom je er wel achter dat God je hierin een weg heeft gewezen, daar vertrouw ik op.

Jense van der Eerden

Het werk van ouderling is voor mij roeping en opdracht. Het is Gods gemeente. Hij heeft niemand nodig maar wil toch door mensen zijn gemeente leiden. Ik ambieer geen leidinggevende taak. Toch geloof ik dat door de verkiezing van ambtsdragers, uitgevoerd door de gemeente, God sturing geeft aan de inzet van mensen. Zeker in mijn eerste termijn vond ik mezelf nog vrij jong en waren er mijns inziens genoeg andere kandidaten met meer capaciteiten en senioriteit.

Wim Groeneweg

Het ambt van ouderling of diaken is voor mij beslist een roeping. De kerk is geen club of vereniging. We zijn gemeente van Christus. Het is de Here die zijn kerk leidt. De kerkenraad wordt onder zijn leiding verkozen. Als gemeente maken we procedures voor de verkiezing van ambtsdragers. Voorafgaand aan de verkiezing wordt om de leiding van de heilige Geest gevraagd. Dit gebeurt doorgaans in de kerkenraadsvergadering bij het voorstellen van kandidaten en in de gemeente bij de verkiezing. Als er dan een uitslag komt, mogen we dat ook zien als een aanwijzing van de Here zelf. Een verkiezing tot ambtsdrager moet dan ook mijns inziens als een serieuze roeping worden gezien.

Henny Hakkenberg

Nadat ik in de jaren negentig acht jaar pastoraal ouderling was geweest, nam ik veel ervaring mee. Ik wist vooral wat